

Ekoskolu Rīcības dienas 2018

Ekoskolu Rīcības dienas ir lielākā vides kampaņa Ekoskolu tīklā.
Šogad tās notiks no 29. oktobra līdz 4. novembrim.

Kopīgā tēma – “Nē vienreiz lietojamai plastmasai!”

Rīcības dienas ir laba iespēja uzsākt vienu no Ekoskolu galvenajiem uzdevumiem – sabiedrības iesaistīšanu un izglītošanu. Kopā vieglāk, tādēļ Rīcības dienas notiek vienlaicīgi visā Latvijā vienas nedēļas laikā.

Šogad Rīcības dienas ir veltītas Vides izglītības fondam svarīgai tēmai – plastmasas piesārņojumam, kas apdraud Baltijas jūru. Šajā septembrī mēs ar Ekoskolu palīdzību Piekrastes tīrādē savācām 750 maisus ar plastmasu, kas citādi būtu apdraudējusi Baltijas jūras ekosistēmu vēl simtiem gadu.

Ja šos plastmasas atkritumus izklātu uz skolas stadiona, to varētu noklāt 10 cm biezā slānī.

Mums jārūpējas, lai piekraste būtu tīra arī turpmāk. Labākais veids, kā to izdarīt – atteikties no milzīgā daudzuma vienreiz lietojamās plastmasas, ko ikdienā radām.

Kas ir vienreiz lietojamā plastmasa un kādēļ mums vajadzētu pārstāt to lietot?

Plastmasa ir kļuvusi par ļoti svarīgu materiālu. Diemžēl 40% no visas plastmasas tiek izmantota tikai vienu reizi. Tie ir plastmasas maisiņi, pudeles, salmiņi, trauki un dakšiņas, kurus izmantojam dažas minūtes, kamēr to sadalīšanās dabā ilgst simtiem gadu (mēs droši nezinām).

Pie šāda atkritumu daudzuma ir neizbēgami, ka plastmasa nonāks dabā, ar upēm un citiem ūdeņiem ieskalosies jūrā. Sadaloties tā nepazūd, bet kļūst par mikroplastmasu – maziem gabaliņiem, kurus ēd zivis putni un pat mikroorganismi.

Šobrīd plastmasas ir tik daudz, ka jebkurās jūras veltēs uz mūsu galdiem varētu atrast mazus plastmasas gabaliņus. Bet plastmasas piesārņojums turpina strauji pieaugt. Ja nekas nemainīsies, jau 2050. gadā pasaules okeānā būs vairāk plastmasas nekā zivju.

Lielākā daļa no plastmasas piesārņojuma ir vienreiz lietojamā plastmasa – bez kuras mēs visvieglāk varētu iztikt.

Ko vajadzētu mainīt?

Šķirošana nepalīdzēs. Šķirot un pārstrādāt tik lielu atkritumu daudzumu nebūs iespējams, lai daļa no tiem jebkurā gadījumā nonāktu dabā.

Pasākumu rīko Vides izglītības fonds projektā “FEE International programmu darbības nodrošināšana Latvijā 2018. gadā”, kas tiek īstenots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu.

Tāpēc mums vajadzētu uzreiz domāt, par atteikšanos no vienreiz lietojamiem plastmasas produktiem un iepakojumiem. Tie ir jāaizstāj ar vairākas reizes lietojamiem.

Ko darīt Ekoskolām? Dažas idejas par šo tēmu:

- Aņņemieties nekad skolas lielajos pasākumos nepiesārņot vidi ar plastmasu – palaižot gaisā hēlija balonus. Pastāstiet par šī lēmuma pamatojumu skolēniem. Aiciniet šo vienkāršo aņņemšanos ievērot visām jūsu apkārtņē esošajām skolām.
- Rīkojiet pasākumus, kas aicina skolēnus atteikties no vienreiz lietojamās plastmasas – un aizstāt to ar vairākas reizes lietojamām alternatīvām. Rīkojiet konkursus radošākajām pašu veidotajām idejām – auduma maisiņiem, apgleznotām stikla pudelēm utt.
- Aiciniet skolas kafejnīcu aizstāt plastmasas maisiņus ar papīra maisiņiem.
- Rīkojiet audumu maisiņu pagatavošanas darbnīcu (var izmantot vecos krekļus). Mudiniet dalībniekus teikt “Plastmasai nē!” – lieki nepirkt plastmasas maisiņus, pudeles un vienreizējos traukus.
- Skatieties filmas par plastmasas piesārņojuma izraisītajām sekām jūrās. Drīzumā nosūtīsim brīvi pieejamo filmu un materiālu sarakstu, bet iesākumam varat izmantot sižetu par Piekrastes tūradi (no 17. minūtes) lapā **ej. uz/partirradi** (jāizdzēš atstarpe aiz punkta).
- Popularizējiet ēst gatavošanu mājās kā videi draudzīgu rīcību, lai aizvietotu veikalā pirktos produktus plastmasas iepakojumos. Rīkojiet darbnīcas, kurās uzzināt viegli pagatavojamas receptes.
- Veidojiet brošūras, auduma maisiņus, bukletus un citus materiālus, kuros pieminētas plastmasas piesārņojuma radītās sekas, pievienojot piemērus, kā cilvēki var pārstāt izmantot vienreiz lietojamo plastmasu
- ...

Pasākumu rīko Vides izglītības fonds projektā “FEE International programmu darbības nodrošināšana Latvijā 2018. gadā”, kas tiek īstenots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu.

Kā sagatavoties Rīcības dienām?

Lai Rīcības dienās paveiktais radītu pēc iespējas lielāku ietekmi, aicinām īstenot 3 soļus – **izpētīt, plānot un izziņot, dokumentēt.**

1. Izpētīt

Aicinām visai Ekopadomei pēc iespējas vairāk iepazīties ar aktuālo informāciju par šo tēmu, izmantojot mūsu un citus materiālus (tos vēl papildināsim tuvākajās dienās).

2. Plānot un izziņot

Izplānojiet savu pasākumu datumus, un reģistrējiet tos Vides izglītības fonda Rīcības dienu lapā. Pēc tam varēsiet sūtīt ielūgumus vietējiem medijiem, aicināt iesaistīties pasākumos arī citas apkārtnes iestādes. Aicinām izmantot mūsu sagatavotās relīzes, kas tiks publicētas Vides izglītības fonda Rīcības dienu lapā.

3. Dokumentēt

Pasākuma laikā uzņemiet fotogrāfijas un iesaistiet skolēnus rakstu sagatavošanā (varbūt kāds var izveidot pat video). Pēc tam fotogrāfijas iesūtiet mums, lai piedalītos Rīcības dienu konkursā un iegūtu vērtīgas balvas!

Veiksmīgu gatavošanos!

Pasākumu rīko Vides izglītības fonds projektā "FEE International programmu darbības nodrošināšana Latvijā 2018. gadā", kas tiek īstenots ar Latvijas vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu.